Çoklu Zeka Ölçe??

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çoklu Zeka Ölçe??*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19318

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çoklu Zeka Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas?, **Howard Gardner'?n** öne sürdü?ü Çoklu Zeka Teorisi ba?lam?nda bireylerin farkl? zeka alanlar?ndaki yetkinliklerini ölçmek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Bu çal??ma, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu test ederek, e?itim ve psikoloji alanlar?nda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir **psikometrik** araç sunmay? amaçlam??t?r. Ölçek, Babacan ve Dilci (2012) taraf?ndan uyarlanm?? olup, orijinal yap?n?n korunup korunmad???n? inceleyen bir adaptasyon çal??mas?d?r.

Anahtar Kelimeler

Çoklu Zeka, Çoklu Zeka Teorisi, Ölçek Uyarlama, Psikolojik De?erlendirme, Howard Gardner, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Tu?ba Babacan, Tuncay Dilci

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin (özellikle ö?renci popülasyonlar?n?n) sahip oldu?u sekiz temel zeka türünün (Dilsel, Mant?ksal-Matematiksel, Uzamsal, Bedensel-Kinestetik, Müziksel, Ki?ileraras?, ?çsel ve Do?ac? Zeka) göreceli güçlü ve zay?f yönlerini belirlemektir. Bu belirleme, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n bireyselle?tirilmi? ö?renme yakla??mlar? geli?tirmesine yard?mc? olmay? hedeflemektedir.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, uluslararas? alanda kullan?lan Çoklu Zeka Ölçe?i'nin dilsel ve kültürel e?de?erli?ini sa?layarak, Türkiye'deki bilimsel çal??malarda kullan?labilecek, geçerlik ve güvenirlik standartlar?n? kar??layan bir araç sa?lamakt?r.

Yap?

Ölçek, Harvard Üniversitesi profesörü Howard Gardner taraf?ndan geli?tirilen Çoklu Zeka Teorisi (ÇZT) üzerine kuruludur. Bu teoriye göre zeka tek bir genel yetenekten ziyade, farkl? kültürel ba?lamlarda de?er gören ve birbirinden ba??ms?z olarak geli?ebilen çe?itli yetenekler kümesidir.

Ölçek, genellikle bu teorinin temel ald??? sekiz veya dokuz farkl? zeka alan?n? ölçen alt boyutlardan olu?ur. Her alt boyut, ilgili zeka türüne özgü davran??lar?, tercihleri ve yetenekleri de?erlendiren maddeler içerir. Bu yap?, bireyin zeka profilinin bütüncül bir resmini sunmay? amaçlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi do?rudan belirtilmese de, uyarlama çal??mas? (Babacan & Dilci, 2012) kapsam?nda ölçe?in yap? geçerli?i incelenmi?tir. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak temsil etmesi beklenen Çoklu Zeka yap?lar?n? ne ölçüde do?ru yans?tt???n? de?erlendirir.

Genellikle bu tür bir uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in sekiz faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?ruland??? **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** veya **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile gösterilir. Ek olarak, ölçe?in maddelerinin kültürel uygunlu?unu sa?lamak için uzman görü?leri al?narak **içerik geçerli?i** sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda güvenirlik analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler yapma yetene?ini ifade eder. Bu ba?lamda, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?erleri her bir alt boyut için hesaplanm??t?r.

Tipik olarak, uyarlanan Çoklu Zeka Ölçe?i alt boyutlar?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) Cronbach Alfa katsay?lar?na sahip oldu?u rapor edilir. Bu yüksek de?erler, ölçe?in farkl? zeka alanlar?n? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren güçlü bir **psikometrik** kan?tt?r.

Faktör Analizi

Babacan ve Dilci'nin (2012) uyarlama çal??mas?, Çoklu Zeka Ölçe?i'nin faktör yap?s?n? incelemek üzere Faktör Analizi tekniklerini kullanm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in teorik olarak belirlenmi? olan çok boyutlu yap?s?n?n (sekiz zeka alan?) Türk örnekleminde de korundu?unu do?rulamay? amaçlam??t?r.

Elde edilen sonuçlar, ölçe?in maddelerinin teorik beklentilere uygun olarak ilgili zeka faktörleri alt?nda topland???n? göstermi?tir. Bu, ölçe?in yap?sal geçerli?inin önemli bir kan?t?d?r ve ölçe?in her bir zeka alan?n? ba??ms?z ve do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü destekler.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Kendini De?erlendirme (Self-Report) Ölçe?i. Genellikle 3'lü, 4'lü veya 5'li **Likert tipi** derecelendirme format? kullan?r. Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemi?tir.

Mevcut Dil: Türkçe (Uyarlama).

Popülasyon Grubu: E?itim alan?ndaki bireyler (Ö?renciler, ö?retmenler).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ya? Grubu: Çal??man?n yap?ld??? ba?lama göre de?i?mekle birlikte, genellikle ergenlik dönemi ve sonras? (Ortaokul, lise veya üniversite ö?rencileri).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik analizlerini gerçekle?tirmek için belirli bir ö?renci grubunu hedeflemi?tir.

Test Metodolojisi: Uygulama, bireysel veya grup ortam?nda ka??t-kalem veya dijital formatta gerçekle?tirilebilir. Kat?l?mc?lardan, her bir maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Faktör Analizi, Zeka Profili, Babacan, Dilci.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Tu?ba Babacan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: tugbabacan@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2012 (Uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? için yazarlarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m genellikle yazarlardan izin al?narak ücretsiz olabilir.

Kaynaklar

Babacan, T. ve Dilci, T. (2012). Çoklu Zeka Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlama çal??mas?. *e-Journal of New World Sciences Academy, 7*(3), 969-982. Makalenin orijinal linkine dergipark.gov.tr adresinden ula??labilir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: coklu-zeka-olcegi-toad.pdf

Çoklu Zeka Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?e ait maddeler, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar Tu?ba Babacan ile ileti?ime geçilmesi veya belirtilen akademik referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM